

MAGYARÁG

1938. Jún. 2

VII. No. 152

1 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL

Az igazságügyminisztérium kezelése alá kerül a feloszlatott politikai pártok vagyona

București, május 31. Egy újabb, 13 fejezetből álló rendelet törvény szerint a volt politikai pártok, vagy alakulatok vagyona az igazságügyminisztérium kezelése alá kerül. A törvény vonatkozik az 1938. március 31-iki törvény által feloszlatott összes pártokra s a pártvagyon fogalmába beleértendő mindenféle társulat, szövetkezet, kereskedelmi formában létesített szervezet s általában minden olyan intézmény, mely a feloszlatott pártok támogatására szolgál. A rendelet törvény kimondja még, hogy a március 31-ike óta a pártvagyonokból eszközölt elidegenítések semmiek, majd utasításokat ad a rendelkezés végrehajtására vonatkozólag. A rendelet törvény indokolása kifejti, hogy ezek az intézkedések az új alkotmány szellemében szükségessé váltak. Parancsoló szükség volt az állam létére törő izgatás megakadályozása. Minden politikai tevékenységnek szünetelni kell addig, míg a körülmények megengedik olyan törvény létesítését, amely a pártok megalakulásáról és tevékenységéről intézkedik.

Enyhülés a csehszlovák helyzetben

Páris, május 31. A francia sajtó egyértelműen közli, hogy a csehszlovák helyzetben enyhülés állott be. A „Temps” szerint a megegyezéstől ugyan még távol vagyunk, de az enyhülés letagadhatatlan.

Az amerikai küldöttség által Csehszlovákiába hozott pittsburgi szerződéssel kapcsolatban a szlovákok lapja meg-

jegyz, hogy a szlovákok — amerikai mintára — külön országgyűlést követelnek. Ha más nemzetiségek is felállítják ezt a követelést, a szlovákok támogatják őket mindaddig amíg az ország alkotmányával ellentétbe nem kerülnek.

A „Lidovo Nivny” megállapítja, hogy a pittsburgi okira-

ton valódi ugyan Massaryk aláírása, ez az okirat azonban nem szerződés, csak határozat miután Massaryk kivül csupa amerikai állampolgár aláírása szerepel.

A „Navodni Lisni” szerint a kisebbségi statutum csak június 15-én után kerül a parlament elé.

CHAMBERLAIN: a kormány elítéli a nyílt városok bombázását

London, május 31. Az angol alsóház hétfői ülésén az egyik képviselő kérdést intézett a kormányhoz Alicante spanyol városnak a nemzetiek részéről történt bombázása ügyében.

Chamberlain válaszában kijelentette, nincs értesülése arról, hogy mi volt a célja en-

nek a nemzeti akciónak. Felhasználja azonban az alkalmat annak hangoztatására, hogy az angol kormány súlyosan elítéli a védelem nélküli polgári lakosság bombázását.

Saragossai jelentés szerint a nemzeti csapatok egyre erő-

sebb nyomást fejtenek ki Albacaner és Teruel között. Valera és Valino tábornokok hadserege harcban áll. A repülőgépek élénk tevékenységet fejtenek ki. A nemzetiek az egész harc vonalon lassu előnyomulásban vannak.

Három hónapi haladékot kérnek a cégtábla-rendelet végrehajtására

București, május 31. A közelmúlt napokban törvényrendelet jelent meg, amelynek értelmében azok a vállalatok, ahol a cégen nem a tulajdonos neve szerepel, hanem a cégjelzés egy embléma (valamilyen más név, például: „Az arany fécánhoz” stb.) az embléma mellett úgy a cégtáblára, mint a vállalat minden reklámnyagára, a cégjelzéses levélpapi-

rokra, számlákra, csomagolópapírra, zacskókra rá kell vezetni az embléma alá a tulajdonos, vagy a tulajdoncso nevét is. Ennek keresztülvitelére a rendelet törvény két heti időtartamot engedélyez. Az Ardeali és Bánáti Kereskedelmi Testület Szövetsége táviratilag kérte a nemzetgazdasági minisztériumtól ennek az időpontra olyképpen való meg-

hosszabbítását, hogy csak három hónapon belül hajthassák végre a cégtáblakon, főképp azonban a nyomtatványokon ezeket a változtatásokat. A kereskedőket és a többi vállalatokat ugyanis súlyos károsodás érné azáltal, hogy a már ki nyomtatott üzleti levélpapírokat, számlákat, csomagolópapírokat és zacskókat nem tudnák felhasználni.

TÁVIRAT

MEGHALT FLETA

Saragosa. — Fleta, a híres tenorista, aki Francohoz csatlakozott, szívbénulásban meghalt.

CSEHSZLOVÁKIÁBAN VISSZAFIZETTKÉ A RÉGI MAGYAR POSTATAKAREK-PÉNZTÁRI BETÉTEKET

Prága. — A prágai kormány intézkedésére, tegnap kifizették a régi magyar postatakarékpénztári betéteket, 100 magyar korona ellenében 62 cseh koronát fizettek ki.

200 EMBER MEGHALT...

Newyork. — Az Egyesült Államok tegnapi nemzeti ünnepén 200 ember vesztette életét. 140-en autóbaleset áldozatai lettek, 40-en vízbe fulltak, 30-an pedig gyilkosság következtében vesztették életüket. A múlt évben — ugyanezen a napon — 300 ember halt meg az Egyesült Államokban.

Nyolcvanegy éves a pápa

Róma, május 31. XI. Piusz pápa kedden ünnepi nyolcvanegyedik születésnapját. Az „Osservatore Romano” ezalkalmából hosszú cikkben méltatta a Szent Atya életét és munkásságát.

Az ardeali és bánáti közjegyzők testületének feloszlását követeli Vittorul

A Vittorul jelentése szerint a timisoarai ügyvédkamara legutóbbi határozatában az ardeali és bánáti közjegyzők testületének feloszlását kérte. Javaslatot tett továbbá a zugirászat megszüntetésére és a szindikalista alapon történő ügyvédi szervezkedésnek az egész országra való kiterjesztésére.

Időjárás

Változó felhőzet, több helyen zápor, általában nem száraz idő, változatlan hőmérséklet várható

Véres jegyzetek...

**Emberfeletti erővel harcol hazájáért
a szerencsétlensorsu kínai nép**

Anna Louise Strong, egy amerikai újságíró, aki hosszabb időt töltött már Kínában, írja:

Kína erős fegyvere az óriási terület.

Kína hatalmas területe egy félelmetes fegyver a támadó ellenében. Ez a fegyver azonban csupán akkor vált használhatóvá, amikor a nemzeti szabadságharc megkezdődött, azaz az egész nép harca a támadó ellen. Most csupán a nemzeti erő egyesülése, mindenekelőtt a Kuomintangé a népkormányral, tette szabadá az utat azon óriási energiák előtt, amelyek a 450 milliónyi népben szunnyadtak.

Hetékig lehet oly vidékeken keresztül utazni, amelyeket alig, vagy egyáltalán nem tud elérni a támadó bombavetővel. Ezen belső tartományok képezik ki az új sereget, itt állítják elő a katonai felszerelést.

Mindenfelé propaganda csapatok találhatók, a nép eddig ismeretlen aktivitást fejt ki. Új hadiutakat építenek Indokina, Burma, Középázsia felé. Ezen utakon rövidesen hadianyag fog érkezni fokozott mennyiségben, a japánok részére elérhetetlenül.

A 8-ik hadsereg.

Egy egészen különös szerepet tölt be a háború kezdete óta a 8-ik hadsereg. Ez a hadsereg a guerillaháború győzelmes taktikáját nagyszerűen tökéletesítette. A nyolcadik hadsereg oly mértékű fegyelmet valósított meg és a központi kormánnyal és a többi csapatokkal oly mérvű összhangban működik, amilyenre Kínában példa nem volt.

A guerillák — és az adók.

A nyolcadik hadsereg egy akkora területen működik, amely kétszer akkora, mint Belgium és nagyobb részben a japán vonalak mögött terül el. A japánok ugyanis itt, mint másutt is, csak a nagyobb városokat, a vasutakat és a főbb utakat tartják megszállva. A 8-ik hadsereg a lakosságot a propaganda által mobilizálta Sansei tartományban. Ebben rejtőzik a hadsereg ereje. A parasztok segítenek neki, a munkások, a diákok, a kispolgárság. A japánok nem merészkednek a tartomány belsejébe behatolni, mert ki vannak téve egy hátbatámadás veszélyének. A vasutvonalakat mindig újból megszakítják.

Sanszi északkeleti részében,

egy oly vidéken, amely majdnem oly nagy mint Belgium és amely vidék 4 vasutvonal által van körülvéve, amelyek mind a japánok kezében vannak, működik a 115-ik divízió, egyike a 8-ik hadsereg három divíziójának. Nemrég. Sanszi főkörmányzója ezen vidék részére egy külön alkormányzót küldött ki. Az alkormányzó a japán vonalakon keresztül ment el az állomáshelyére. A 8-ik hadsereg védelme alatt folytatja rendszeres működését és

egy hónap alatt több adót hajtott be kényszer nélkül, mint a japánok a megszállás egész ideje alatt az összes északi tartományokban

Naplójegyzetek négy napról.

A naplómban a következőket jegyeztem fel a 8-ik had-

sereg főhadiszállásán való tartózkodásom alatt.

8-ikán, szombat. Meglepetésszerű rajtaütés 100 japán autón, A-tól délre, 16 autó megsemmisítve, 15 felgyújtva 3 fogoly, 5 önműködő puska sok muníció zsákmányolva.

A 115-ik divízió egy kis csoportja másodízben összerombolta a T sien-Tsin melletti vasuti hidat, az anyagraktárt felgyújtotta.

A 115-ik divízió egy másik csoportja a japánok által megszállt L-i kőszénbányát megtámadta. Tízegynéhány fogoly, egy rádióállomás zsákmányolva.

9-ike, vasárnap. T. vasutállomás elfoglalva 20 japán katonát elkergettek, állomást és vágányokat szétrombolták, egy mozdonyt felrobbantottak, olajtartányokat felgyújtottak.

10-ike, hétfő. 90 japán autó Niary-Tse szorostól délre csapdába ejtve, 17 autót szétromboltak, 8-at felgyújtottak, egy japán kispalancsnok, egy káplár, 40 katona halott. Zsákmány: egy tábori rádióleadó, öt önműködő puska.

Egy másik csoport a B-i kőszénbányát támadta meg. 20 japán halott a többi elmenekült. A bánya összerombolva, 8 fegyver, egy gépfegyver zsákmányolva.

A Ho-Lury divízió csapatai rajtaütöttek 200 japánon. 30 halott és sebesült japán, 10 sebesült kínai.

11-ike, kedd. 600 japán megkísérelte Tsin-Tsin melletti rajtukútni. Az uton azonban csapdába kerültek. 70 halott és sebesült hátrahagyásával vissza kellett vonulniuk.

Győzni fogunk

Beszéltem három, a csapatból találomra kiválasztott egyszerű katonával. Mikor kérdeztem, hogy miért lettek katonák, az első ezt felelte: „Mert szeretjük Kínát”, a második: „Mert megértettem, hogy harcolnunk kell, ha nem akarunk rabok lenni” és a harmadik: „Mert jobb életet akarunk mindnyájunknak”.

Mindhárman meg voltak győződve, hogy már sok dolog jobb lett. „Ma Kína egységes”, — mondták — „és holnap nem csak egységes lesz, hanem győzelmes is”.

Elfogták a cluji villamosmű sikkasztóját

Cluj, május 31. Körülbelül egy évvel ezelőtt a cluji villamosműveknél egy rováncsolás alkalmával arra jöttem rá, hogy a vállalat Mihailescu Nicolae nevű alkalmazottja a kezére bízott összegeket elszikkasztja és ezen a módon körülbelül 26 ezer leit tulajdonított

el a vállalatból, amit saját céljaira fordított. A villamosmű igazgatósága bünvádi feljelentést tett hűtlen alkalmazottja ellen, de a feljelentés alapján nem sikerült Mihailescut bíróság elé állítani, mert az nyomtalanul eltűnt. Országos köröző

levelet bocsátottak ki ellene de ennek sem volt eredménye. míg most az egyik volt kártársa felismerte egy cluji vendégloóban Mihailescut és a legközelebbi rendőrszemmel őrizetbe vettette. Kihallgatása folyik.

Borotvával rontott a feleségére a szerelmes budapesti napszámos

Budapest, május 31. Véres családi háborúság játszódott le tegnap reggel a budapesti Gyáli-ut 10. számú ház előtt.

Lerner Mihály 25 éves napszámos feleségével, Hegedűs Vilmmával három nappal ezelőtt összeveszett és akkor a fiatalasszony eltávozott hazulról.

Kijelentette, hogy többé nem tér vissza Lernerhez, mert az goromba, házsártos természetű és ő nem hajlandó tűrni a mindennapos veszekedéseket. Az asszony édesanyjához költözött és két napon keresztül állapodón a lakásban tartózkodott mert félt, hogy férje bosszu áll rajta.

Tegnap reggel azután egy kis időre el akart távozni hazulról. Előbb óvatosan körülnézett a ház előtt, nem látva férjét, abban a hitben, hogy nem kell tőle tartania, elindult hazulról. Alig tett azonban pár lépést, amikor a Gyáli-ut 10 számú ház kapualjából legnagyobb meglepetésére

előugrott Lerner és durván rátámadt.

Az asszony annyira meglepődött, hogy az ijedségtől egész testében remegve,

torkaszakadtából segítségért kiáltozott.

A férj erre ütni-verní kezdte feleségét, majd

elővett a zsebéből egy borotvát és azzal rontott a védtelen nőre.

Az asszony mindn erejét összeszedve

igyekezett kivédeni a támadást. A férfi azonban lefogta a kezét és az élebre fent borotvával az asszony orrát megsebezte.

Amikor látta a merény férj, hogy járókelők közelednek, öngyilkosságot kísérelt meg, a borotvát maga ellen fordította és balkarján felvágta az ereit.

Óuljárt „cipőkrémgyárosok”

Braşov, május 31. Az itteni rendőrség egyik cipőkrémgyár feljelentése alapján már hosszabb idő óta nyomozott ismeretlen tettesek után, akik a gyár jellegzetes védjegyével ellátott cipőkrémet hoztak forgalomba. A nyomozás végre is eredményre vezetett s kiderült hogy a hamis krémet a vállalat elbocsátott alkalmazottja: Valadi Péter és annak felesége készítik, a város melletti Ghim

bav falucska temetőjének halottasházában. A készített cipőkrémet a gyárból lopott dobozokban árusították a hamisítók s így sikerült utánzatukkal megvesztetni a közönséget. A leleplezett „gyárosokat” a rendőrség őrizetbe vette s átadta az ügyésznek. A vállalat kára — a gyár igazgatóságának bejelentése szerint — több mint kétfélmillió lei.

Dulakodás közben hátulról lőttek le egy volt magyar táncosnőt

Keresik Soós Margit volt budapesti táncosnő gyilkosát

Budapest, május 31. Néhány nappal ezelőtt Ráckeven az egyik villában hatalmas vértócsában akadtak rá Soós Margit 36 éves volt budapesti táncosnő holttestére. Egy régi típusú Flaubert-puska hevert a holttest közelében. Megindult a nyomozás, amely azzal az eredménnyel végződött, hogy Soós Margit véletlen baleset áldozata. Ugyanis a volt táncosnő az utóbbi években felhagyott az éjszakai étellel, Ráckevére költözött, ahol uri családoknál ta-

karitást vállalt. Az volt a háttér, hogy takarítás közben, amikor porrongyval törölgette a fegyvert, az véletlenül sült el és így bűncselekmény nem forog fenn.

A pestvidéki ügyészség azonban egy névtelen levél alapján elrendelte Soós Margit holttestének felboncolását, amely az eredeti feltevésével ellentétben megállapítja, hogy a leány jobb lapockáján hatolt be a golyó és a baloldali mellkasában akadt meg. A törvény-

széki orvosok véleménye szerint egyéb, sérülések is találhatók voltak Soós Margit holttestén, úgy, hogy most már minden kétséget kizáró módon megállapítható, hogy

dulakodás közben, hátulról lőttek le a szerencsétlen leányt.

Az ügyészség a csendőrséggel karöltve, most újabb nyomozást és vizsgálatot végez, annak felderítésére, hogy ki gyilkolta meg a volt budapesti táncosnőt.

Mondabeli város romjaira bukkantak Kínában egy kiszáradt tó fenekén

Egyik pekingi napilap írja: A nagy szárazság következtében a Taihu hó teljesen kiszáradt. A tó fenekén egy ókori város romjaira bukkantak, amely szűk uccáival ma is viseli a kínai építkezés

jellegzetességeit. Szakkörökben azt tartják, hogy a tó fenekén levő csaknem teljesen sértetlen város a mondabeli San Jan, mely egykor kereskedelmi gőcpont volt Kínában. Ezt a várost a történelmi hagyomány

szerint árvíz pusztította el. A házak csaknem teljesen sértetlenek és a várost környező falak teljesen épek. Valószínűnek tartják, hogy a házak falai között sok értékes leletre fognak bukkanni.

Összecserélt fejek

Prizbaum orvostanár és világhírű kísérletező intézetében oly műtétek folynak, melyek méltán számíthatók a világ nyolcadik csodájának. Prizbaum tanárt a testrésztűntetés terén szaktekintélynek ismerik a multban is, ma pedig ennek a kérdésnek ő a legelső tudósa. Mostanáig az volt a vélemény, ha egy állat fejét levágják, az élőlény nyomban elpusztul. — Prizbaum bebizonyította, hogy ez a tétel nem helyes. A hetekben bemutatta néhány szavahihető orvosnak, hogy a levágott fej helyére ültetett idegen fej csodálatos gyorsan összeforr az idegen testtel, hamarosan táplálékot is magához tud venni az operált állat, s némsokára valamennyi életfunkciója kifogástalanul megindul. Az anatómiai vizsgálatok során kiderült az is, hogy a levágott fej idegei az új testtel való összenövés után nem idomultak ehhez, hanem megtartották egyéniségüket. Ha ez igaz, akkor a két részből összeállított állat teste és feje tulajdonképpen külön-külön életet él. A fejátültetést kétféle módon lehet elvégezni. Egyik eset

ben egy, a másikban két operációval. Utóbbi esetben a fej-

ből a törzsbe vezető ideglánco-
kat kétfelé választják s előbb a mellrészen végighaladó idegeket vágják el a nyaknál s csak mikor már magához tért az állat, vágják el a hátrész felé tartó idegszálakat is.

Az export engedélyekkel üzött visszaélést megakadályozzák

Bucurestiből jelentik: — A nemzetgazdasági minisztérium értesítette mindazon cégeket, amelyek buza és tengeri kivitelére engedélyt kaptak, hogy ezek az engedélyekkel üzletet nem köthetnek és az exportot annak a cégnek kell

teljesítenie, amelynek nevére az engedély szól. Mindazok a cégek, amelyek a rendelkezésnek eleget nem tesznek, büntetésben részesülnek. Az export-engedélyek lejáratának határidejét a jövőben nem fogják meghosszabbítani.

Amire még példa nem volt
üzletének 25 éves fennállása alkalmából

25 leért ócska kalapját
ujja alakítja (nőit és férfit)

Szántay kalapüzlet, Piața Unirii 7.
Gör. kath. templommal szemben

Közvetlen repülőjárat Bucuresti és Berlin között

Bucurestiből jelentik: — A Deutsche Lufthansa légi forgalmi vállalat május 30-án rendszeres járatot indít Berlin és Bucuresti között. Ezek a gépek Budapesten leszállanak. Minden hétfőn, szerdán és pénteken 10 óra 10 perckor há-

rom motoros Junkers-gép indul el Berlinből és 17 óra 5 perckor érkezik Bucurestibe. Visszafelé a gép 9 óra 40 perckor indul Bucurestiből és 16 óra 45 perckor érkezik Berlinbe.

Az országőrök

Ma, június elsején kezdődik az országőrök hete. A „Straja Tării” alakulat, amely magában foglalja az ország egész ifjúságát — alig néhány év óta már olyan jelentőségre tett szert, mint a cseh szokol, vagy az olasz balilla szervezet. Az ország jövőjének virágos kertje ez, nemcsak iskolásfiúk és lányok, hanem a munkásifjak, sportegyesületek és ifjúsági kulturális egyesületek is az országőrpáncsnokság hatásköré alá tartoznak. A „strajer-ség” valójában az öntudatos polgár kialakításának, a morális és társadalmi élet magatartásának kialakítási formája — mondotta Öfelsége. Sport, duzzadó erő, szépség, fegyelem polgári öntudat, fiatalság, mértékletesség és munka: ez az országőr mozgalom.

Nagyjából már közöltük az országőr-hét programját, melynek betetőzése június 8-án a restauráció évfordulója lesz.

Ma, június elsején, a város és falu hete (utegyengetés, sáncok, festett kerítés, gyümölcsfaültetés, barázda, virágok, hidak, a szövetkezeti mozgalom ismertetése, kántinok, ócskavas- és rongy-gyűjtés). Az országőrök megmutatják a falu és város lakosságának a tisztaság, a jó utak — a virág és csücskösfa szeretet áldásos eredményeit.

Meghalt a híres Troncoso tábornok

Barcelona, május 31. Troncoso tábornok, akit mint emlékeztető legutóbb egy buvárhajó meghiusult kézrekerítése miatt kiutasítottak Franciaországból, a Pireneusokban refo-lyt egyik ütközetben elesett.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖN

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, reggeli műsor közvetítése. Majd hírek, felolvasás, viz-és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport-hírek. 13.40 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Hanglemez. 20.30 Énekkar. 21.15 A Rádiózenekar. Közreműködik: C. Stojescu énekes. 22.30 Hírek. 22.45 Hanglemez. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 1.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 Énekegyüttes. 13.45 Hírek. 14 A rádió szalonzenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Árfolyam-hírek. 17.16 Háztartási előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Le-mezek. 18.30 Előadás. 19 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 19.55 Helyes magyarság. 20 Gazdáknak. 20.20 Mexikó-dalok. 20.50 Színmű-előadás. 22.20 Hírek. 22.45 Cigányzene. 24 Hírek német és olasz nyel-ven. 24.10 Táncklemez.

Nagy mennyiségű
új férfi és női kelme-
maradékok
érkeztek

Steiner maradékoshoz
Căminul Victoriei 3. az udvarban balra.

Nap oldal

NAGY DARIDÓZÁS KÖZEPETTE huzza a cigány az újságíróklub gyönyörű kertjében, a hűvös májusi éjszakán. Vidéki társaság mulat és a hajnali órákban már glédába sorakoznak az üres palackok az asztal tövében. A hangulat egyre emelkedettebb, a társaság egyik tagja, óvatos duhaj, már poharait tart a kezében, körülnéz, hogy hova vágja. Mindenütt kő, aszfalt... a pohár el is forhatik... Lassan visszakerül hát az asztalra. Barátunk, akit az egyszerűség kedvéért Sándornak is nevezhetünk, egyre hangosabb, nótát-nótára rendel és így nem csoda, ha az asztaltársaság egyik tagja rászól:

— Adjál már legalább öt-száz lejt a cigánynak. A biztatásra Mónya Jóska a nyak alá szorítja a hegedűjét és egy bus, hallgató szelíd hangjaival közeledik, az ötszáz reményében emberünkhöz. Az hirtelen felugrik székeről, megöleli a primást és egy hangos, cuppanós csókot nyom a homlokára.

Pár pillanatnyi csönd, Sándorunk visszahanyatlik székre, a cigány várakozó állásponton és mikor látja, hogy az ötszáz irányában nincs mozgás, elkeseredetten gyújt rá az ismeri tangóra:

— Egy csók és más semmi...

Egyetlen köztisztviselő sem kaphat egy hónapnál több szabadságot

Bucureștiből jelentik: Ebben az évben a köztisztviselők szabadságolások olyan formában fognak megtörténni, hogy akörül visszaélések ne fordulhassanak elő és a szolgálat menetét se szenvedjen. Senki sem kaphat egy hónapnál hosszabb szabadságot, még azokban az esetekben sem, ha orvosi bizonyítványt nyújt be.

A villanyáram halálra sújtotta

Kämpfer György negyvenöt éves jamulmarei bádógost, aki Salm Henrik bádógosmester műhelyében dolgozott, a villanyáram halálra sújtotta. — Kämpfer villanyvilágítás mellett dolgozott, de mivel nem látott jól, közelebb akarta huzni magához a villanylámpát. Eközben azonban a lámpa fémfoglatát megfogta, mely szigetelési hiba folytán villanyárammal volt tele. A következő pillanatban áramütés érte, amely a földre dobta. Segítségére siettek, de amikor felemelték, már halott volt. Az orvosi vizsgálat szerint Kämpfer szívbeteg volt és ezért nem bírta el az erős áramot.

Egész Párist izgatja a kérdés:

Lefejezik-e az elvetemdedt anyóst, aki meggyilkolta menyét?

Fekete kámzsában, mezitláb kell fellépnie a vesztőhelyre

Páris, május. Harmincöt évvel ezelőtt Mory Jozefin asszony, illetve akkor még — a társadalmi ostobaság következtében — csak kisasszony, egészséges fiugyermeknek adott életet. Noha a hölgyek a férfiaknak a botlásaikon keresztül tetszenek, az apa, a Credit Lyonnais köztisztviselőben álló könyvelője, megtagadta a fiatal anyát, Jozefin, ezt a tanuk egybehangzóan állítják, keservesen sirt, mert nagyon szerette, sőt imádta a méltatlan apát. Később aztán konvertálta rajongását, átvívén azt fiára, Mory Lajos urra, aki e pillanatokban főhadnagy a Harmadik Köztársaság hadserégében.

Yvette Godetroy kisasszony is meg-esik

Miután Mory Lajos, a bankkönyvelő fia felnőtt és a francia haderő tisztje lett, ismeretségbe került Yvette Godetroy kisasszonnyal, egy maku-lálan, de mégis csinos lambersart-i leánnyal. Ebből az ismeretségből azután egy fiugyermek született, — az egy-kor Credit Lyonnais második foku sárjadása.

— Nőül veszem Yvettet! — mondotta a főhadnagy Jozefinnak, az anyjának.

Vajjon mit érezhet és mit felelhet egy ilyen bejelentésre egy olyan anya, mint aminő Jozefin is? Bizonyára eszébe jut saját balsorsa, önön szenvedése s erre szívét szánalom önti el, képzeletben átöleli a lambersart-i kisasszonyt, aki most keblén — egy kis fiúcskával (az ő unokájával) szívszorongva várja a döntést.

— Persze, hogy elveszed, fiam... csak nem tennéd szerencsétlenné!

Ez egy másik lehetőség. A másik pedig az, hogy eszébe jut balsorsa, önön szenvedése s erre szívét gyűlölet önti el, képzeletben arculcsapja a lambersart-i kisasszonyt, akinek lám sikerült, akit nem tagadnak meg, aki nem lesz egy bankkönyvelő elhajított kedvese, hanem Madame le Lieue ment Louis Mory. S akinek a fia nem lesz egy borbély kegyelméből törvényesített zabygyermek, hanem a köztársasági hadsereg egy tisztjének, ki tudja, talán generálisának vidám és legális származéka.

Jozefin asszonynál a lélek altalajából táplált indulatoknak ez a változata következi be.

— Nem, nem veszed el! — kiáltotta halláflan szenvedéllyel és kétségbeeséssel.

Éltre-halálra menő harc keletkezett. A főhadnagy végül elvette Yvette-et, akiről Jozefin, az anyós nem akart tudni. Mi több, még az unokáját sem látta soha, eszelőssé vált, őriöngő gyűlölet ébredt benne menyével szemben, akit néha meglepett az utcán vagy egy kapualjban, megtámadta, összeverte, leköpdöste, képtelen volt engedékenyen viselkedni, amint engedékenyek csakis a közönyös emberek tudnak lenni. Nem, a borbély neje izgatott és beteg volt. Egyszer — erre több tanu hitel — így kiáltott fel:

— Inkább a vesztőhelyre megyek, de ennek a házasságnak véget vetek!

A házasság valóban végetért. Most derül majd ki, hogy a jöslat másik része is beteljesedik-e?

Az anyós, aki meggyászolja menyét

Egy szép napon — a fragédia nem új éppen, csupán a guillotine kezd időszerűvé válni — Madame Mory, az idősebbik, elment a fia lakásába. Nem volt otthon senki, de ez a borbély feleségét nem zavarta. Már előzőleg kulcsot szerzett az ajtón. Bement tehát, belülről rázárta az ajtót s lesbe állott.

Yvette, a lambersart-i leány, délfelé tért haza. Kissé nehézkesen lépdelt, mert már ismét állapotos volt, talán az ötödik vagy hatodik hónapban. Miután betette maga mögött az ajtót, az anyósát pillantotta meg. De a borbély felesége csak révület, futó látomás lehetett részére, mert a következő percben már el is terült a földön. A gyűlölet és a keserűség emberföltti erőt adhat még egy idősödő polgarasszony öklének is.

Mindezek után Madame Mory, az idősebbik megfojtotta Madame Moryt, a fiatalabbikat, akit a precizitás kedvéért még fel is akasztott a konyhában, a falból kiálló kámpószegre. Rövid ideig tartott az egész, néhány perc alatt mind a kettőn megszűntek élni. Már mint a meny és a születendő unoka.

Ezzel a borbélyné hazament és nekilátott az ebédnek. Később az esküdtek előtt, igen eredetien viselkedett. Így megemlítendő, hogy talpig feketében, hosszú fátyollal áll-

lott a bíróság előtt.

— Kif gyászol, asszonyom? — kérdezte az első esküdt.

— Szegény menyemem! — felelte elcsukló hangon.

Egy izben, mikor kétségbe-vonták valamelyik állítását, így kiáltott:

— Esküszöm a drága Yvette emlékére és nyugalma!

Ezek a megnyilatkozások hangos derűt váltottak ki az esküdtekből és a hallgatókból. Mindenki úgy találta, hogy Jozefin az érzelmesség ostoba lárvája mögé bujt, meg akarta hatni az esküdteket, akiknek gyarlósága közüdomásu. Valóban, gyakorta előfordul, hogy a bíróság felment rosszabb sorsra méltó női vádlottakat, mert azok szipogva, édesen sirnak, a legelső párisi csin szerint öltöznek és a kellő időben, meg a kellő helyen mutatják a láb-szárukat. Sosem lehet elfelejtezni Steinhell asszonyról, aki úgy ölt, mint egy bosnyák szakaszvezető s akit úgy mentettek föl, mintha a poraiból meglevenedett orléansi szűz lett volna.

Említsük meg, hogy a tárgyalás idején egy kisszámú, de jelentősen értelmiségi réteg nem derült Jozefin kiszólásain. Gyászat, könnyeit, hangjónak rokkánását és gesztusait nem vették utálatos és korlátozott komédiának, hanem feltételezték, hogy valóban sajnálja áldozatát, akiben saját sorsát bosszulta meg, dűrván és szörnyeteg módjára ugyan, de anélkül, hogy egy embert életétől akart volna megfosztani.

Lefejezik-e hát vagy sem?

Egyelőre nem lehet a kérdésre felelni. A hagyomány azt kívánja, hogy menthesse bus és szennyes életét. Eh, hogyan is ragadjon bele Deibler mester egy borbélyné zilált, öszülő kontyába?

Ha kivégzik, mindenesetre középkori látvány lesz. Annál is inkább, mert a 13-ik százast fogják alkalmazni, a középkor íttmaradt emlékeit, amely előírja, hogy aki elsőfoku rokonát öli meg, az „fekete kámzsában, mezitláb és a halál sötét fátylával menjen a vesztőhelyre, fejtétel előtt közszemlére tétessék s ezután nyaka átvágassék.”

Reméljük, hogy elmarad ez a színjáték. Alig van hely az európai glóbuszon, amelyre megnyugvással és tisztelettel lehet nézni. Kár lenne, ha éppen a francia színpadra esnék egy sötét, brutális vércsepp.

Károly király nagyszabásu beszéde a Tudományos Akadémia ülésén

București, május 31. A Tudományos Akadémia mai ülésén megjelent Károly király Őfelsége is, köszönetet mondva az Akadémia tagjainak, akik vasárnap csokrot helyeztek I. Károly és I. Ferdinand királyok sírjára. Ebben a gesztus-

ban — mondotta az uralkodó — szimbólumot látok, amelynek különösen ma megkülönböztetett jelentősége van. Köszönöm, hogy ily gyengéd szálak fűzik össze a múltat és jövőt. Az Akadémia éppen a kapcsolatot képviseli között,

ami tegnap volt és aközött, aminek holnap lennie kell.

Végül az uralkodó azon reményének adott kifejezést, hogy az akadémikusok igyekezni fognak megfelelni a mai Románia szükségességeinek.

A patakba fojtotta két gyermekét egy francia munkásasszony

Paris, május 31. Borzalmas családi dráma történt tegnap a franciaországi Laon községben. Egy fuvaros összeveszett a feleségével, mire az asszony elkéseredésében a patakba fojtotta három és négy éves gyermekét, majd öngyilkos akart lenni, de az utolsó pillanatban felébredt életüzt öne és nem volt lelkierője, hogy végezzen magával. Ezek után a gyermekgyilkos anya önként jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták.

Agyonszurta apósát -- megsebesítette feleségét

Lugoj, május 31. A Lugoj közelében levő Armeniş községben Iacobici Nicolae gazdálkodó összeveszett feleségével. Az asszony el akarta hagyni állandóan részegeskedő

férjét. Iacobici, aki még akkor is itálos állapotban volt, kést ragadott és összeszurkálta feleségét. Az asszony apja Ilie Vale közbevetette magát és meg akarta védeni lányát, a

garázda férfi azonban szíven szurta. Az öregember holtan rogyott össze.

Az asszony állapota súlyos, de nem életveszélyes. A mérnyölőt letartóztatták.

Angol kölcsön Törökországnak

Londonból jelentik: Az Economist és a Financial News közli, hogy Törökország az angol piacon 16 millió font kölcsönt vett fel. Ennek folytatása ként az angol pénzügyi kormányzat később Magyarorszá-

gon, Csehszlovákiában, Bulgáriában és Romániában erőteljes gazdasági akcióra készül. Ebben az akcióban részt vesz Franciaország és más, kisebb nyugat-európai állam is. Hír szerint az Egyesült Államokat

is felszólítják, hogy csatlakozzék az akcióhoz, mellyel az említett államoknak a kiviteli kereskedelem fokozása útján akarnak gazdasági segítséget nyújtani.

Transylvánia több helyén súlyosan megrongálták az esőzések a vasúti pályatestet

Elragadott az árvíz egy vasúti hidat

Cluj, május 31. A cluji tartományi vasutigazgatósághoz érkezett jelentések szerint az utóbbi napok esőzései Transylvánia területén több helyen annyira súlyosan megrongálták a vasúti pályatesteket, hogy a forgalmat a legnagyobb nehézségekkel lehetett csak lebonyolítani. Az utóbbi napokban Diciosánmartin környékéről érkeztek ilyen károkról jelentések. Így Diciosánmartin és Băchnea vasúti állomások között a vasúti töltés az esőzések miatt meglazult és ezért a forgalmat egyelőre átszállással bonyolítják le. Hogy a bőséges esőzés következtében keletkezett árvíz milyen károkat okozott, azt még jelen pillanatban nem lehet megállapítani, mert a pályatest a kérdéses szakaszon még mindig 10 centiméteres magasságu víz alatt áll.

Megrongálta és használhatatlanná tette a víz a Cristesi, Mures és Beghina között is a vasútvonalat, ahol több napig csak átszállással és autóbuszforgalommal lehetett a személyszállítást lebonyolítani. Mára azonban a kirendelt munkáscsapatoknak sikerült a pályatestet olyan helyzetbe hozni, hogy a vonatok teljesen lelassított menet mellett ke-

resztül haladhatnak ezen a részen. Abban az esetben, ha az esőzések tovább tartanak nincs kizárva, hogy ezen a vonalrészén egy-két napig szüneteltetni kell a forgalmat. Egy másik jelentés szerint a megmaradt Streiu vize elragadta az Orăștie és Simeria között levő vasúti hidat, úgy hogy a forgalmat itt csak átszállással lehet lebonyolítani.

Fegyverek a kolostorban

Bacău, május 31. Berzuntsi község csendőrsége nyomozást indított a vidéken terjesztett legionárius röpiratok ügyében. Hosszas vizsgálat után a csendőrség arra a meggyőződésre jutott, hogy a propaganda a

„Sava” kolostorból indul ki. Házkutatást tartottak Calistrat Apostol szerzetesnél és cellájában fegyvereket, propaganda brosurákat találtak. Az eljárást megindult.

Halállal büntetik Németországban a szovjet rádióállomásainak hallgatóit

Berlin, május 31. A Havas távirati iroda jelentése szerint a szovjet rádióállomásai műsorának hallgatását mátol fogva Németország területén „állambiztonság elleni összeesküvés előkészítésének” nyilvánították és ennek megfelelően halállal büntethető. Felmerül a kérdés, tekintettel lesznek-e az előre megfontolt szándéokra, a politikai muhra és a „bűnös” általános magatartására is.

Öngyilkos lett egy magyar lány a fővárosban

București, május 31. Tegnap reggel egy magyar lány kísérelt meg öngyilkosságot Bucureștibn. Pálfi Piroska Popa Tatu ucca 45 szám alatti lány több veronálpasztyillát vett be. Az idejében kihívott mentők súlyos állapotban szállították be a kórházba. Tettét szerelmi csalódás miatt követte el.

Kötelező a városi tisztviselők orvosi vizsgálata

A belügyminisztérium rendelete értelmében a városi tisztviselőknek orvosi vizsgálatra kell állaniuk.

A „București Hónap” látványosságai és eseményei

Az idei București Hónap a legnagyobb siker jegyében folyik. A látogatók az ország minden részéből naponta ezrelével érkeznek a kiállításra, amelyről a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoznak.

Nemcsak a București Hónap, hanem a főváros is igen sok látnivalóval és meglepetéssel kedveskedik a kiállítás látogatóinak.

A București Hónap látványosságai eseményei — a színház és művészeti élet komoly eseményei mellett — a Moderno cirkusz fővárosi műsora, az üvegember, amelyet a drezdai egészségügyi minisztériumból hoztak a București Hónap látványosságai közé; a láthatatlan ember a másik nagy szenzációja a București Hónapnak és a csónak mutatvány, amelynek során tizenöt méter magasból dobnak egy utasokkal teli csónakot a vízbe, minden veszély nélkül.

A vasúti kedvezmények a București Hónapra továbbra is érvényben vannak és mindenkinek alkalma van megtekinteni látványossági sorozatot.

SPORT

Auer a Venusban?

A bucuresti sportsajtó szenzációnak beillő hírt közöl. A Sportul Capitalei szerint Auer, akinek szerződése júniusban lejár, nem újítja meg szerződését a Rapiddal, hanem a jövő szezonra a Venushoz szerződik. A két egyesület állítólag meg egyezett, hogy a Közép-európai Kupamérkőzések során Auer még a Rapidban játszik. Ősszel azonban — fekete-fehér cresszt ölt a kiváló válogatott játékos. A hírre valószínűleg még cáfolatok és ellencáfolatok özöne következik.

Genovába érkezett
a román válogatott

A világbajnokságra utazó román válogatott Genovába érkezett. A csapat hétfőig ott is marad. Az állomáson az olasz szövetség kiküldöttéi várak és hivatalosan üdvözölték a csapatot. A román csapat nevében Luchide főtitkár válaszolt. Holnap a vezetők és a játékosok megtekintik a várost.

Még egy évig
az eddigi rendszer?

Jólértesült sportkörökből szerzett értesülések szerint a számtalan felebbezés és kilépési fenyegetés miatt, a labdarúgó szövetség elnöke és teljes elnöksége azzal a tervvel foglalkozik, hogy a bajnoki rendszert mai formájában további egy évre érvényben tartja és időközben javaslatot dolgoz ki az új, egyesportos bajnokságba való bejutás módzatai felől.

Roosevelt gazdasági
fellendülést jósol

Washington, május 31. Washingtonban Roosevelt elnök jelenlétében megnyílt a „Külkereskedelem hete.” A megnyitó ünnepségen az elnök szózatot intézett a gazdasági élethez. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya el van szánva arra, hogy elhárítsa a mesterséges gazdasági akadályokat és ezzel egy tartós prosperitást újít nyissa meg. Ugyanakkor Roosevelt egyik intézményének, a Reconstruction Finance Corporation-nek elnöke hangsúlyozta, hogy a gazdasági fellendülésre aratás után feltétlenül sor kerül. Ennek érdekében a kongresszus egész sereg törvényjavaslatot készít elő azzal a céllal, hogy támogassa az új hitelpolitikát, amelynek az a feladata, hogy megadja a fellendülést az amerikai piacnak. Ugyancsak beszédet mondott Hull külügyminiszter is, aki arra világított rá, hogy a gyakorlat utmutatása szerint általános gazdasági fellendülés csak a nemzetek közötti egészséges és szabad kereskedelem kifejlődése és fenntartása révén képzelhető csak el.

Kalapáccsal veri apját...

A 92 éves aggastyán panasza a rendőrségen

Satu Mare, május 31. Ma délelőtt hajlotthátú aggastyán jelent meg az egyik satu-marei rendőrségi őrszobán, hogy feljelentést tegyen a fia ellen, aki őt megverte. A panaszos elmondta, hogy Illés Sándornak hívják, 92 éves és az Eroilor uton lakik. Fel-felzokogva beszélt:

— Tegnap délután a fiam Illés László rámparancsolt: hajtssam ki a tehenet legéni. Hiába mondtam neki, hogy a csizmám talpa rossz, belemegy a víz. Könyörögtem, a rossz időbe ne üzze ki öreg apját a házból. O csak erősködött

és azt mondotta: vén naplopó dolgozzék maga is valamit. Aztán felkapta az asztalról a kalapáccsot és ráütött a lábamra. Csupa kék a lábam, alig bírok járni.

Reszkető kézzel mutatja összeroncsolt lábszárát.

Dr Lingvai komiszár felveszi a panaszt. Utasítja az öreg gazdálkodót, hogy szerezzen be orvosi látelétet.

Az őszhajú Illés Sándor ismét felzokog:

— Tessék elhinni, hogy én sohasem vertem meg a fiamat. Gyermekkorában még az anyjának is megtiltottam, hogy

bántani merje. Ez a köszönet. Az egyik rendőrtiszt közbeszól.

— Látja ez volt a baj. Meg kellett volna vernie.

Az aggastyán erre a kijelentésre egyetlen mondatban mondja el egész pedagógiai módszerét.

— Istenfő ember vagyok kérem, az Isten pedig megtiltja hogy bárkit megverjünk, hát még az édes gyermekünket.

Illés László, az aggastyán 26 éves fia ugylátszik nem tanulja meg apjának ezt az emelkedett tanítását.

Megrendítő drámát okozott
a véletlenül elsült revolver

Budapestről jelentik: Kovács Sándor rendőrfőtörzsőrmester, aki Varga Lajos özvegyénél lakott albérletben, hétfőn reggel, mielőtt szolgálatba ment volna revolverét tisztogatta. Közben

Vargané reggelit készített. A revolver elsült és a golyó Vargané hasába fúródott. Kovács, aki azt hitte, hogy a véletlenül elsült revolver megölte az

asszonyt, kétségbeesésében halántékon lőtte magát. Mindkettőt életveszélyes állapotba szállították kórházba. Kovács haldoklik.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jeligével, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei

Róna fényképésznél

lego'csóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

ÁLLÁS

Keresünk Gheorgheni (jud. Ciuc) részére ügyes, megbízható labbizományost. Havi 2000 lei kereset biztosítva. Jelentkezni a kiadóhivatalban, vagy Gheorgheniben a Magyarság árusánál. 2154

Beregetett helyre, fix fizetéssel és jutalékkal, 2000 lejen felüli biztos keresettel, gyakorlott lapkihordót felvesszünk. A liget környékén lakók előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Kifutólány felvétetik Kepes Elek cégnél, Sas-passage. 2254

Csiszoló jelentkezzen Str. Fabricilor 3. szám alatt. 2253

Iosia telepen lakó lapkihordót bevezetett helyekre felvesz a Friss Ujság. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Egy kifutófiu felvétetik Hanga Ciorogariu uccai üzletében 2255

VÉTEL-ELADÁS

Eladó hintaszék, gyermekfürdőkád, lámpaernyők, virágállvány. Cim a kiadóban. 2062

Hajfestővel mérgezte meg magát
egy életunt brasovi borbélymester

Braşov, május 31. Különös módon akart véget vetni életének Nagy István brasovi borbélymester. Az életunt férfiről — akit borzalmasan feldagadt arccal és végtagokkal szál

litottak a kórházba — ugyanis kiderült, hogy öngyilkossági szándékból egy üveg „Pigal” hajfestőszert hajtott fel. Állapota életveszélyes.

A Harmadik Birodalom
a cigányok ellen

Berlin, május 31. Himmler német birodalmi rendőrfőnök új hivatalt létesített „a cigányok elleni harc központja” cím alatt, amely október elsején kezd meg működését. Ez a hivatal a hozandó intézkedé-

seknél figyelembe fogja venni a fajtudomány eddigi eredményeit. Tevékenysége ki fog terjedni Ausztriára is, különösképpen a Burgenlandban, ahol ez a kérdés igen nagy jelentőségű.